

ENGAGEMENT BESPREEKBAAR MAKEN

Waarom deze methodiek?

“Het zijn altijd dezelfde op wie je kan rekenen”, “Ik ben er altijd, terwijl je op anderen helemaal niet kan rekenen.” Of “Ik steek veel meer tijd in Chiro dan anderen in de leidingsploeg.”

Klinken zulke verzuchtingen en frustraties je bekend in de oren? Merk je dat niet iedereen in je leidingsploeg zijn of haar engagement op dezelfde manier invult? Tijd om erover in gesprek te gaan! Een engagement is voor iedereen immers heel anders. Vaak hangt dat samen met andere engagementen, school, werk, de persoonlijke thuissituatie, enz.

Met de pannenkoekenmethodiek krijg je zicht op hoe die tijdsbesteding er voor iedereen uitziet en krijg je begrip voor ieders individuele situatie.

“Chiro is veel werk”, “Ik heb amper tijd voor mezelf” of “Ik heb het gevoel dat ik alleen nog maar met Chiro bezig ben”.

Hoor je soms zulke uitspraken? Heeft je ploeg niet te veel hooi op hun vork? Is het engagement nog haalbaar en leuk voor iedereen? Wat zou ervoor kunnen zorgen dat Chiro niet (meer) als een ‘last’ ervaren wordt? Dat kan je bespreken met de wipplankmethodiek. Samen met de ploeg breng je in kaart wat je ploeg energie geeft en wat die energie wegvreet. Op basis daarvan kunnen jullie op zoek naar manieren om eventuele lasten te verlagen.

De pannenkoek en de wipplank zijn twee methodieken die eigenlijk samen horen. Het ideale is om eerst met de wipplank zicht te krijgen op waar je leidingsploeg last en werkdruk ervaart, om daarna met de pannenkoek zicht te krijgen op hoe groot ieders engagement en tijdsinvestering voor de Chiro zijn. Door die twee naast elkaar te leggen, kan je werk maken van een evenwichtige (her)verdeling van jullie taken. Je kan beide methodieken ook apart doen. Wil je de individuele tijdsbesteding en het engagement van iedereen van de leiding in

kaart brengen, dan is de pannenkoek iets voor jouw ploeg. Wil je zicht op hoe ‘zwaar’ het engagement van jouw ploeg is, en of de ‘last’ in verhouding is met de energie die jullie eruit halen? Gebruik dan de wipplank.

Begeleidingstips:

- Een veilige omgeving is belangrijk bij deze methodiek. Iedereen heeft respect voor elkaars situatie en mening. Bewaak dat als begeleiding en benadruk het bij de start van de methodiek.
- Neem voldoende tijd om de methodiek uit te voeren. Probeer er niet snel-snel vanaf te zijn. Prop deze methodiek dus niet gauw voor of na een vergadering.
- Gebruik een ruimte waar niemand jullie stoort.
- Lees ‘Wat theoretische achtergrond’ in de bijlage. Dat helpt om inzicht te krijgen in de bouwstenen van ‘draaglast’ en ‘draagkracht’.

De wipplank

DOEL

Hiermee krijg je een beeld van wat weegt op het engagement van je leidingsploeg en wat hen energie geeft. Je zoomt in op wat je ploeg 'last' bezorgt en zoekt daar een oplossing voor (draagkracht verhogen, draaglast verlagen).

NODIG

- Een wipplank (of bv. gewoon een plank die balanceert, zie wipplank in de bijlage)
- Bouwstenen = blokjes met al jullie taken en activiteiten op (bv. van het spel Jenga, of je kan kaartjes gebruiken – zie bijlage)
- Richtvragen om de balans te bespreken (zie 'Verloop')

VERLOOP

Voor

Lees 'Wat theoretische achtergrond' (zie bijlage). Dat helpt om inzicht te krijgen in hoe de onderstaande bouwstenen impact hebben op de draagkracht en draaglast van je ploeg.

Overloop alle **bouwstenen** van je Chirowerking die je draagkracht en draaglast bepalen. Baseer je daarvoor op het onderstaande lijstje (meer info bij 'Theoretische achtergrond'), maar breid dat zeker uit als er bijvoorbeeld activiteiten of taken niet tussen staan die jullie wel doen.

Activiteiten die je Chirogroep organiseert, som ze allemaal op:

- Startdag
- Christus Koning
- Fuif
- Eetfestijn
- Groepsweekend
- Enz.

Taken die leiding opneemt, som ze allemaal op:

- Administratie
- Vergaderingen
- Communicatie
- Jeugdraad
- Onderhoud en klusjes lokalen
- Financiën bijhouden
- Enz.

Leden

Leidingsploeg

Netwerk: wie zit er allemaal in je netwerk? Som het allemaal op:

- VB
- Oud-leiding
- Kookploeg
- Oudercomité
- Gewest
- Jeugddienst/jeugdconsulent
- Andere jeugdbewegingen
- Buurtnetwerk
- Enz.

Schrijf alle taken en aspecten die je opgesomd hebt op de **blokjes**. Tip: dat kun je (deels) al op voorhand doen.

Tijdens

1.

Positioneer nu al die blokjes op de wipplank. Eén kant van de wipplank betekent 'draaglast' (= wordt als last ervaren, vreet energie), een andere kant betekent 'draagkracht' (= is leuk, geeft energie). Beschouw die wipplank echt als een continuüm. Je kan dus een middenpositie innemen als een taak bijvoorbeeld evenveel een last is als een kracht.

Neem blokje per blokje en bepaal samen met de leidingsploeg of die taak of dat aspect eerder een last is of plezier geeft. Stel daarbij de volgende vragen:

- Geeft deze taak energie, of vraagt het eerder energie?
- Doen we die taak graag, of is het met lange tanden?
- Heb je goesting in die taak? Waarom wel/niet?

LAST

Als iets heel veel energie vraagt en weinig energie geeft, leg het dan op de kant van 'draaglast'. Dat zijn activiteiten en aspecten van leiding zijn die zwaar doorwegen.

MIDDEN

Als iets ongeveer evenveel energie vraagt als het energie geeft, leg het dan in het midden. Dat betekent dus: in balans.

KRACHT

Als iets weinig energie vraagt, maar heel veel energie geeft, leg het dan op de kant van 'draagkracht'. Dat zijn activiteiten of aspecten van leiding zijn die je draagkracht verhogen, die je energie en motivatie geven.

Probeer met de hele ploeg een consensus te vinden over de taken. Over sommige zaken zal je van mening verschillen, probeer daar de middenweg in te vinden. De meeste beslissingen neem je op het gevoel.

2.

Door stuk voor stuk alle blokjes een plaats te geven, breng je de globale 'balans' van jullie draaglast in kaart. Als alle blokjes geplaatst zijn, zie je naar waar de wipplank doorbuigt.

Is dat naar **'draaglast'**, dan is jullie draaglast nogal hoog.

Is het eerder naar **draagkracht**, dan hebben jullie nog marge en zit jullie boot zeker niet te vol. Op zich is dat natuurlijk een goed teken. Je kan dan wel in vraag stellen of iedereen voldoende uitdaging en betrokkenheid heeft in hun Chiro-engagement.

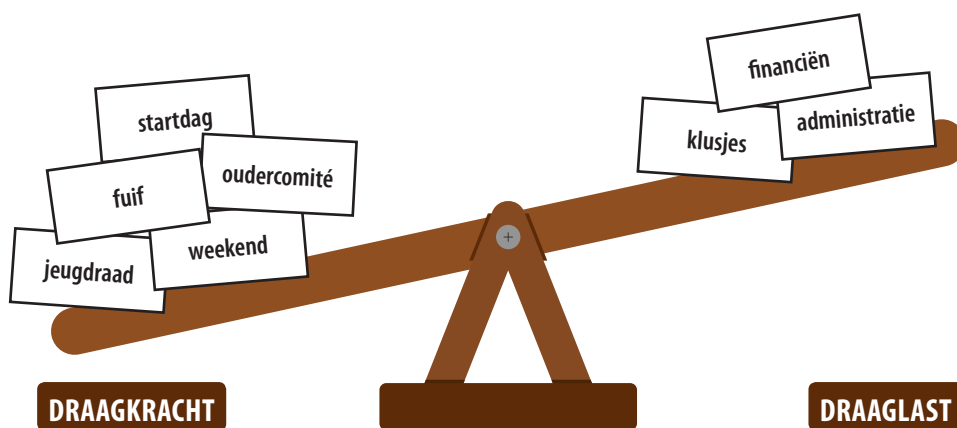
Is de wipplank **in balans** (buigt ze niet door naar één bepaalde kant)? Jullie zitten safe. Bewaak wel dat er geen extra taken bijkomen die de draaglast kunnen verzwaren.

Na

De bedoeling is dat je op basis van de uitkomst verbeterpunten opstelt voor je Chirowerking. Vooral als de balans doorbuigt naar de lastkant zoeken jullie het beste oplossingen om de ploeg te ontlasten.

De volgende richtvragen kunnen helpen om een oplossing te vinden:

- Welke taken/activiteiten vreten het meeste energie van de ploeg (en staan dus op de lastkant)?
- Wat kan ervoor zorgen dat de zaken op de lastkant minder energie opsloppen?
  - *Aanpassing van de taken, herverdeling, meerdere personen verantwoordelijk maken, enz.*
- Zijn er meerdere mensen verantwoordelijk voor de zaken op de lastkant? Wie weet helpt het als je de taak met meerdere mensen uitvoert.
- Kunnen jullie taken/activiteiten doorschuiven naar mensen uit je netwerk?
  - *Ook buiten de leidingsploeg zijn er heel wat mensen die taken kunnen opnemen, denk aan ouders, oud-leiding, VB, sympathisanten, enz.*
- Wat bezorgt jullie het meeste last? Vinden jullie die taken of activiteiten waardevol genoeg om ze te blijven organiseren? Wie weet is het voor jullie niet meer relevant om die zaken te organiseren en is het een betere keuze om ze te schrappen.
- Hoe kunnen jullie ervoor zorgen dat iedereen meer energie en goesting in Chiro krijgt?
- Doen jullie voldoende ontspannende activiteiten samen?
  - *Door samen regelmatig iets ontspannends te doen, wordt jullie band hechter en is iedereen meer gemotiveerd.*
- Hoe zou iedereen zich nog beter kunnen voelen in de leidingsploeg?
  - *Als leiding zich goed voelt, hebben ze meer goesting om zich te engageren.*
- Wat zou helpen om taken/activiteiten/... leuker te maken?
  - *Bv. met meerderen van de leiding aan één taak werken, een 'beloningssysteem', samen eten voor of na de activiteit, enz.*

De pannenkoek

DOEL

Hiermee breng je de individuele algemene tijdsbesteding van leiding in kaart. Zo krijg je zicht op welk aandeel het Chiro-engagement in de algemene tijdsbesteding krijgt, welke andere engagementen en bezigheden leiding voor de rest nog heeft, enz.

NODIG

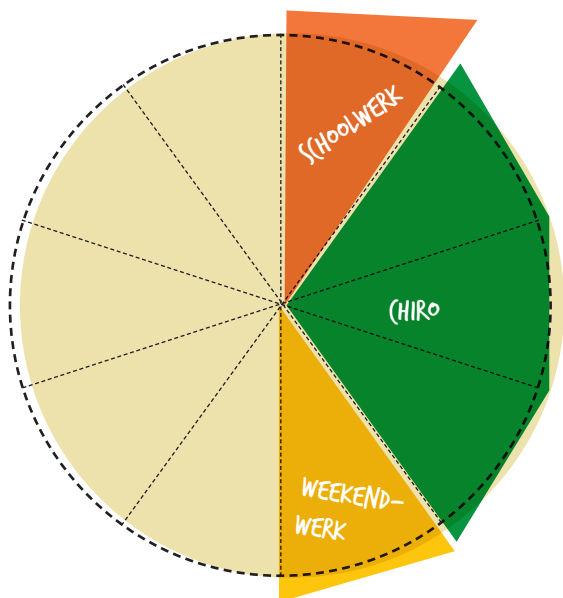
- Pannenkoeken*
- Beleg: suiker, confituur, choco, siroop, enz.

VERLOOP

Iedereen krijgt een pannenkoek*.

Er zijn verschillende soorten beleg: suiker (wit/bruin), siroop, choco, confituur, enz.

Ieder deelt de **pannenkoek op in vakjes** (zoals taartpunten): die stellen hun **tijdsbesteding** voor. Alles waar je mee bezig bent, krijgt een plekje op de pannenkoek: hobby's, werk, studies en andere bezigheden. Elk soort beleg staat voor een andere vorm van tijdsbesteding. Bruine suiker is bv. de Chiro, confituur staat voor je studies. Hoe meer tijd je ergens aan besteedt, hoe groter het vakje. Vraagt je studie bijvoorbeeld heel veel van je tijd, dan heb je een grote taartpunt met confituur. Overloop ieders pannenkoek. Om tijd te winnen, kan je bij elkaars pannenkoek 'langsaan', zoals op de markt. De ene helft van de groep wandelt rond en bekijkt de pannenkoeken van de anderen (die dan uitleg geven) en daarna omgekeerd.

Richtvragen bij de bespreking hiervan:

- Waaraan besteed je veel tijd? Waaraan weinig?
- Hoe groot is jouw vakje 'Chiro'? Hoeveel tijd kan/wil jij besteden aan de Chiro?
- Hoe vertaal je dat naar concrete taken en tijdsbesteding? Wat past erin, wat niet?

Richtvragen, gelinkt aan de wiplankmethodiek:

- Bekijk de taken/aspecten waarbij jullie 'last' ervaren. Bij wie zitten die taken nu?
- Hebben die mensen daar tijd voor? Is het nodig om die taken opnieuw te verdelen?
- Wie kan jullie helpen in het opnemen van die taken of lasten?
- Bekijk ieders stukje 'Chiro': hoe vol zit dat bij iedereen?
- Is Chiro een groot deel van je pannenkoek? Kan er nog een taak bij, of zit je helemaal vol?
- Is Chiro een klein deel van je pannenkoek? Zit dat deeltje niet te vol? Of is er misschien nog plek?

* Geen pannenkoeken? Gebruik dan een papier met een cirkel erop en potloden in verschillende kleuren om de vakjes van de tijdsbesteding in te kleuren. Minder lekker, maar hetzelfde doel!

Bijlagen

1. WAT THEORETISCHE ACHTERGROND BIJ DE WIPPLANK

Met de leiding besteed je vaak heel wat tijd en energie aan je Chiro-engagement. Vergaderen, spelen bedenken, activiteiten voorbereiden, elke zondagnamiddag een hoop jong geweld entertainen, naar de jeugdraad gaan, enz. Het vraagt heel wat van je: dat is je **draaglast**. Stel het je voor als een **rugzak** die op je rug hangt. Die rugzak kan **zwaar of licht** zijn.

Natuurlijk koos je bewust voor je Chiro-engagement. Je kan heel wat aan en haalt energie uit (de meeste) Chirozaken die je doet. Op weekend gaan met je leden geeft je bijvoorbeeld een ferme boost. Of samen met de leidingsploeg de fuif klaarzetten en in goede banen leiden, is ook gewoon tof, je haalt er energie uit. Dat is je **draagkracht**. Stel het je voor als de **schouders** die de rugzak dragen. Die schouders kunnen **sterk of minder sterk** zijn.

De ideale situatie is dat je **draaglast en je draagkracht in balans** zijn. Dat betekent dat je rugzak niet te zwaar is in verhouding met wat je schouders kunnen dragen. Als dat wél het geval is, heb je te veel hooi op je vork.

Bv.: je neemt te veel taken op, je voelt je niet goed in de groep, je hebt moeilijkheden met je leden, anderen appreciëren je inzet niet, je doet taken waar je je niet goed bij voelt, enz.

In balans betekent ook dat je rugzak niet te licht is in verhouding met de sterkte van je schouders.

Natuurlijk is het beter een te lichte rugzak te hebben dan een te zware. Maar een 'te' lichte rugzak kan ervoor zorgen dat je te weinig uitgedaagd bent of te weinig betrokken bij de ploeg, waardoor je motivatie zakt. Soms betekent een lichte rugzak dat de rugzakjes van anderen zwaarder of zelfs te zwaar worden.

Er zijn **verschillende zaken die impact hebben op je draaglast en je draagkracht**.

- Enerzijds de **individuele situatie** van iedereen van de leiding: thuissituatie, andere hobby's, studies, werk, persoonlijk welbevinden, enz. Dat bepaalt mee hoeveel een leid(st)er aankan, hoe 'sterk de schouders zijn'. Om dat in kaart te brengen, is de pannenkoek een nuttige methodiek.
- Anderzijds is de **inhoud** van je Chiro-**engagement** bepalend voor draagkracht en draaglast. Sommige taken slorpen energie op en/of zijn niet leuk, andere geven juist veel energie en motiveren je om verder te doen. Of misschien zijn je taken wel leuk en draagbaar, maar heb je 'lastige leden', of klikt het niet goed met de leidingsploeg. Zulke zaken maken dat je draaglast verhoogt of je draagkracht verkleint. Het gaat hier dus om meer dan enkel welke en hoeveel taken iemand opneemt. Die aspecten willen we in deze methodiek in kaart brengen en op een balans plaatsen.

Taken en aspecten van leiding zijn die invloed hebben op draagkracht/draaglast:

- De **taken** die je als leiding **opneemt**
  - **Draaglast**: veel taken vragen veel werk, tijd en energie. Als je bv. de fuif organiseert en ook het afdelingsweekend waar je al tijdens de voorbereidingen van de fuif taakjes voor opneemt, kan dat veel stress bezorgen.
  - **Draagkracht**: je kan heel veel energie halen uit de taken die je doet. Als je bijvoorbeeld mee de fuif organiseert en het is een topeditie, dan geeft dat je een hele energieboost.
- De **activiteiten** die jullie met de leidingsploeg organiseren:
  - **Draaglast**: er zijn te veel activiteiten, activiteiten die geen winst of succes opleveren, enz. Bv. Een spaghettifeest waar weinig volk was, waar je geen winst maakte of waar klachten over kwamen.
  - **Draagkracht**: er zijn niet te veel activiteiten, ze zijn goed gespreid en ze leveren succes op. Bv. Een geslaagd groepsweekend met veel aanwezig en enthousiaste reacties.
- **Leden** in je afdeling:
  - **Draaglast**: heb je te veel leden of leden die veel energie vragen? Dan kan het heel zwaar zijn.
  - **Draagkracht**: heb je heel toffe leden? Dat geeft je energie om er elke zondag opnieuw te staan met een toffe activiteit.
- **Leidingsploeg**
  - **Draaglast**: je voelt je niet goed in de groep of het klikt niet met (sommigen van je) medeleiding, of jullie hebben een andere visie op wat Chiro is.
  - **Draagkracht**: je voelt je thuis in de groep, je kan op je medeleiding rekenen, de sfeer is goed en jullie doen vaak ontspannende activiteiten.
- **Continue taken**: zoals vergaderen, administratie, klusjes, communicatie, je netwerk onderhouden, jeugdraad, een eventueel bouwproject, enz.
  - **Draaglast**: continue taakjes kunnen veel energie vragen of zelfs saai zijn. De jeugdraad is bijvoorbeeld soms een verplicht nummertje dat dan als 'extra' gezien wordt.

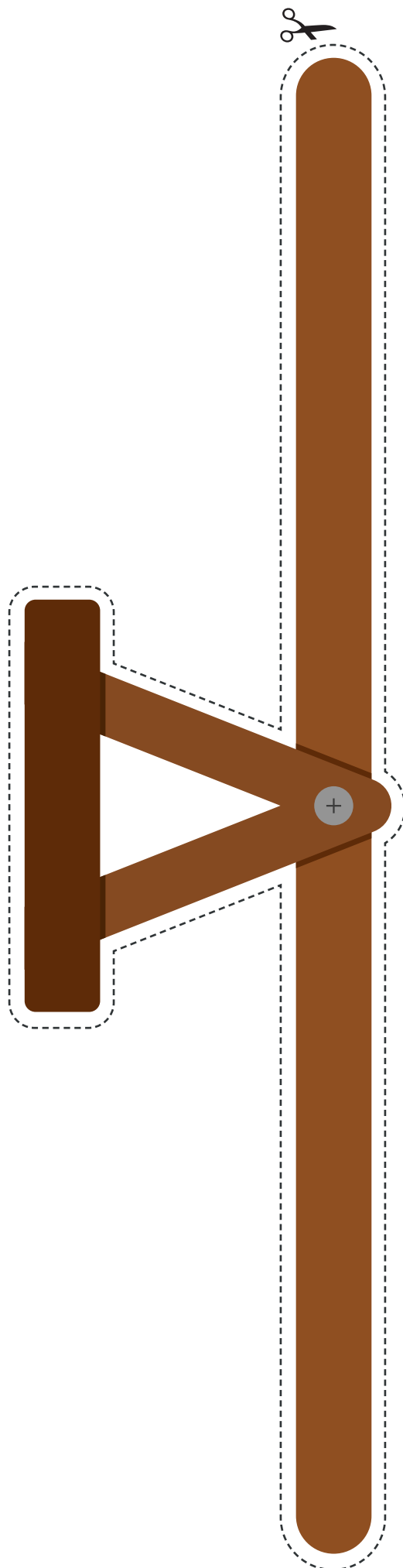
- *Draagkracht: die taakjes kunnen ervoor zorgen dat je draagkracht vergroot.
Bv. vergaderingen kunnen wel heel leuk zijn, of de jeugdraad kan ervoor zorgen dat jullie ondersteuning krijgen vanuit de gemeente.*
- **Netwerk:** met de leidingsploeg sta je vaak niet alleen. Als je een breed en sterk netwerk hebt, kan dat je draagkracht enorm verhogen. Als dat netwerk ontbreekt of je ondervindt moeilijkheden, dan kan dat de draaglast zwaarder maken. Denk bij netwerk aan de volgende spelers:
  - VB
  - Oudercomité
  - *Gewest: hebben jullie een peter of meter vanuit het gewest?*
  - *Een kookploeg*
  - *Oud-leidingswerking*
  - *Jeugddienst/jeugdconsulent*
  - *Andere jeugdbewegingen/jeugdorganisaties waar je mee kan samenwerken*
  - *Een buurtnetwerk: hebben jullie een goede band met mensen en organisaties in jullie buurt?*
  - *Je Chironetwerk: wie weet kennen jullie wel mensen in het verbond, bij Dubbelpunt, iemand die voor de Chiro werkt, enz.*
- *Draagkracht: (verschillende van) de bovenstaande partners zijn in je netwerk aanwezig en ondersteunen jullie. De samenwerking loopt goed.
Bv. jullie hebben een goede band met de jeugdconsulent, jullie zien en horen hem of haar regelmatig en je krijgt hulp bij vragen en problemen.*
- *Draaglast: de bovenstaande partners ontbreken OF jullie hebben er een slechte relatie mee.
Bv. er is een oudercomité, maar zij werken jullie eerder tegen dan dat ze met jullie meewerken, je hebt het gevoel dat je aan hen verantwoording moet afleggen, enz.*

Alle bovenstaande aspecten zijn op een continuüm te plaatsen.

- Aan de ene kant: wat energie opsloopt, een last op de schouders is, niet leuk, enz. = LAST
- Aan de andere kant: wat energie geeft, waardoor je je gemotiveerd voelt, enz. = KRACHT

2. WIPPLANK

3. BOUWSTENEN OM TE POSITIONEREN OP DE WIPPLANK

Activiteiten

Startdag	Christus Koning	Fuif
Eetfestijn	Groepsweekend	

Taken

Administratie	Vergaderingen	Communicatie
Jeugdraad	Onderhoud en klusjes lokalen	Financiën bijhouden

Leden

Leidingsploeg

Netwerk

VB	Oudercomité	Andere jeugdbewegingen
Oud-leiding	Gewest	Buurtnetwerk
Kookploeg	Jeugddienst/jeugdconsulent	